

**SƏRBƏST AUDİTORLARIN, AUDİTOR TƏŞKİLATLARININ VƏ
XARİCİ AUDİTOR TƏŞKİLATLARININ FİLİALLARININ (VƏ YA
NÜMAYƏNDƏLİKLƏRİNİN) FƏALİYYƏTİNİ ƏKS ETDİRƏN YARIMİLLİK
(İLLİK) HESABAT FORMASINA VƏ ONA ƏLAVƏYƏ DƏYİŞİKLİK
EDİLMƏSİNƏ DAİR
TƏLİMAT**

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Təlimat "Auditor xidməti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, "Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında" Əsasnaməyə və Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Şurasının 2010-cu il 14 dekabr tarixli 214/7 sayılı qərarına əsasən tərtib edilmişdir.

1.2. Hesabatın mətni kompüterdə "EXCEL" programında sətirlərinin hündürlüyü 13,5 piksel və eni – A-5,43; B-29; C-10; D-10; E-10; F-10; G-10 və H-10 piksel ölçüdə olan 8 sayda sütundan istifadə etməklə cədvəl formasında tərtib olunur. Çap A4 (210 x 297 mm) formatlı ağ kağızın hər iki üzündə aparılmalıdır.

1.3. Kompüterdə yığılan mətn Times New Roman –12 şrifti ilə çap olunur.

1.4. Hesabat sərbəst auditorun (auditor təşkilatının rəhbərinin) imzası və möhürü ilə təsdiqlənir, doldurulduğu tarix göstərilir.

1.5. Hesabat ildə iki dəfə, yarımillik və illik yekuna görə, növbəti ayın sonunadək (çap və elektron variantda) Auditorlar Palatasına təqdim edilir.

1.6. Təlimat bütün sərbəst auditorlara, auditor təşkilatlarına və xarici auditor təşkilatlarının filiallarına (və ya nümayəndəliklərinə) şamil edilir.

II. Hesabat formasının tərtib edilməsi qaydası

2.1. "Auditor xidməti göstərilməsi barədə müqavilə" adlı I bölmənin:

2.1.1. "Bağlanmış müqavilə" adlı 1-ci bəndinin:

2.1.1.1. "Sayı" adlı 1.1-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq icra olunmamış müqavilənin sayı, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin sayı və 6-cı sütununda bağlanmış cəmi müqavilənin sayı (sət.1.1. (süt.4+süt.5) ədədlə göstərilir;

2.1.1.2. "Məbləği" adlı 1.2-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq icra olunmamış müqavilənin məbləği, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin və 6-cı sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin məbləği (sət.1.2(süt.4+süt.5)) manatla göstərilir;

2.1.1.3. "Uzunmüddətli müqavilənin sayı" adlı 1.3-cü sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq icra olunmamış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.4) icra olunmamış və ya tam icra olunmayan (və ya qüvvədə olan) uzunmüddətli müqavilənin sayı, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.5) uzunmüddətli müqavilənin sayı və 6-cı

sütununda cəmi bağlanmış uzunmüddətli müqavilənin sayı (sət.1.3(süt.4+süt.5)) ədədlə göstərilir;

2.1.1.4. "Uzunmüddətli müqavilənin məbləği" adlı 1.3-cü sətirinin sütunları üzrə göstəricilər aşağıdakı kimi yazılır:

2.1.1.4.1. uzunmüddətli müqavilədə məbləğ birdəfəlik müəyyənləşdirildikdə, 4-cü sütunda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq müqavilənin icra olunmamış məbləği, 5-ci sütunda hesabat dövründə bağlanmış uzunmüddətli müqavilənin məbləği və 6-cı sütunda cəmi bağlanmış uzunmüddətli müqavilənin məbləği (sət.1.4(süt.4+süt.5)) manatla göstərilir;

2.1.1.4.2. müqavilənin məbləği hissə-hissə müəyyənləşdirildikdə, 4-cü sütunda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış uzunmüddətli müqavilələr üzrə hesabat dövründə davam etdirilən öhdəliyin məbləği, 5-ci sütunda hesabat dövründə bağlanmış uzunmüddətli müqavilənin məbləği və 6-cı sütunda cəmi bağlanmış uzunmüddətli müqavilənin məbləği (sət.1.4(süt.4+süt.5)) manatla göstərilir.

2.1.2. "Yerinə yetirilmiş müqavilə" adlı 2-ci bəndinin:

2.1.2.1. "Sayı" adlı 2.1-ci sətirinin 5-ci sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.6) hesabat dövründə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə göstərilir;

*İcrası iki və daha çox hesabat dövründə nəzərdə tutulan müqavilələr

2.1.2.2. "Məbləği" adlı 2.2-ci sətirinin 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2. süt.6) hesabat dövründə icra olunmuş müqavilənin məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.3. "Uzunmüddətli müqavilənin sayı" adlı 2.3-cü sətirinin 5-ci sütununda hesabat dövründə icra olunmuş müqavilənin sayından (sət.2.1. süt.6) hesabat dövründə icra olunmuş uzunmüddətli müqavilənin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.2.4. "Uzunmüddətli müqavilənin məbləği" adlı 2.4-cü sətirinin 5-ci sütununda hesabat dövründə icra olunmuş müqavilənin məbləğindən (sət.2.2. süt.6) hesabat dövründə icra olunmuş uzunmüddətli müqavilənin məbləği manatla göstərilir.

2.1.3. "Ləğv edilmiş müqavilə" adlı 3-cü bəndinin:

2.1.3.1. "Sayı" adlı 3.1-ci sətirinin 5-ci sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.6) hesabat dövründə ləğv edilmiş müqavilənin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.3.2. "Məbləği" adlı 3.2-ci sətirinin 5-ci sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2. süt.6) hesabat dövründə ləğv edilmiş müqavilənin məbləği manatla göstərilir;

2.1.3.3. "Uzunmüddətli müqavilənin sayı" adlı 3.3-cü sətirinin 5-ci sütununda cəmi bağlanmış uzunmüddətli müqavilənin sayından (sət.1.3. süt.6) hesabat dövründə ləğv edilmiş uzunmüddətli müqavilənin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.3.4. "Uzunmüddətli müqavilənin məbləği" adlı 3.4-cü sətirinin 5-ci sütununda cəmi bağlanmış uzunmüddətli müqavilənin məbləğindən (sət.1.4. süt.6) hesabat dövründə ləğv edilmiş uzunmüddətli müqavilənin məbləği manatla göstərilir;

2.1.4. "Yerinə yetirilməmiş müqavilə" adlı 4-cü bəndinin:

2.1.4.1. "Sayı" adlı 4.1-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.4) hesabat dövründə qüvvədə olan, ancaq icra olunmayan müqavilənin sayı, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış

müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.5) hesabat dövründə qüvvədə olan, ancaq icra olunmayan müqavilənin sayı və 6-cı sütununda hesabat dövründə cəmi icra olunmayan müqavilənin sayı (sət.4.1.(süt.4+süt.5)) ədədlə göstərilir;

2.1.4.2. "Məbləği" adlı 4.2-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2.süt.4) hesabat dövründə qüvvədə olan müqavilənin icra olunmayan məbləği, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2.süt.5) hesabat dövründə qüvvədə olan müqavilənin icra olunmayan məbləği və 6-cı sütununda hesabat dövründə cəmi icra olunmayan müqavilənin məbləği (sət.4.2.(süt.4+süt.5)) manatla göstərilir;

2.1.4.3. "Uzunmüddətli müqavilənin sayı" adlı 4.3-cü sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə icra olunmayan müqavilənin sayından (sət.4.1. süt.4) icra olunmayan və ya tam icra olunmayan uzunmüddətli müqavilənin sayı, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanan və qüvvədə olan, ancaq icra olunmayan müqavilənin sayından (sət.4.1. süt.5.) icra olunmayan uzunmüddətli müqavilənin sayı və 6-cı sütununda hesabat dövründə cəmi icra olunmayan uzunmüddətli müqavilənin sayı (sət.4.3.(süt.4+süt.5)) ədədlə göstərilir;

2.1.4.4. "Uzunmüddətli müqavilənin məbləği" adlı 4.4-cü sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə icra olunmayan müqavilənin məbləğindən (sət.4.2. süt.4) icra olunmayan və ya tam icra olunmayan uzunmüddətli müqavilənin məbləği, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanan və qüvvədə olan, ancaq icra olunmayan müqavilənin məbləğindən (sət.4.2. süt.5) icra olunmayan və ya tam icra olunmayan uzunmüddətli müqavilənin məbləği və 6-cı sütununda hesabat dövründə cəmi icra olunmayan uzunmüddətli müqavilənin məbləği (sət.4.4.(süt.4+süt.5)) manatla göstərilir;

2.1.5. **Rəy verməkdən imtina edilmiş audit obyektinin sayı**

"Rəy verməkdən imtina edilmiş audit obyektinin təsərrüfat subyektlərinin sayı" adlı 5-ci sətirinin 5-ci sütununda hesabat dövründə rəy verməkdən imtina edilmiş audit obyektinin sayı ədədlə göstərilir;

2.2. **"Gəlir və xərclər" adlı II bölmənin:**

2.2.1. "Ümumi gəlir" adlı 1-ci sətirinin 3-cü sütununda hesabat dövründə mənfəət vergisinin ödəyicisi üzrə hesablama metodu ilə, 4-cü sütununda mənfəət vergisinin ödəyicisi üzrə kassa metodu ilə və 5-ci sütununda sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi üzrə hesablanan gəlir manatla göstərilir;

2.2.2. "ƏDV" adlı 2-ci sətirinin 3-cü və ya 4-cü sütununda hesabat dövründə ƏDV ödəyicisi üzrə hesablanan ƏDV manatla göstərilir;

2.2.3. "Sadələşdirilmiş vergi" adlı 3-cü sətirinin 5-ci sütununda hesabat dövründə hesablanan sadələşdirilmiş vergi manatla göstərilir;

2.2.4. "Xərc" adlı 4-cü sətirinin, "Mənfəət (illik)" adlı 5.1-ci sətirinin və "Zərər (illik)" adlı 5.2-ci sətirinin, müvafiq olaraq, 3-cü, 4-cü və 5-ci sütunları üzrə göstəricilər illik Azərbaycan Respublikasının Vergilər Məcəlləsinə müvafiq qaydada manatla göstərilir;

2.3. **"İşçilər barədə məlumat" adlı III bölmənin:**

"Ümumi işçilər", o cümlədən "Auditorlar", "Assistentlər", "Mütəxəssislər" və "Digər işçilər" adlı, müvafiq olaraq, 1.1-ci, 1.2-ci, 1.3-cü və 1.4-cü sətirlərinin 3-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə olan işçilərin sayı, 4-cü və 5-cü sütunlarında,

müvafiq olaraq, hesabat dövründə işə qəbul olunan və işdən azad olunan işçilərin sayı, 6-cı sütununda hesabat dövrünün sonuna olan işçilərin sayı nəfərlə göstərilir.

III. Hesabat formasına 1 sayılı Əlavənin tərtib edilməsi qaydası

3.1. Bu Əlavədə, auditor xidməti üçün bağlanmış müqavilələrin sıra nömrəsi 1-ci sütunda, hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq icra olunmamış və hesabat dövrü ərzində bağlanmış müqavilə üzrə audit obyektinin adı 2-ci, VÖEN-i 3-cü və təşkilati-hüquqi forması cədvəl 1-də göstərilən kod üzrə 4-cü sütunlarda, bağlanmış müqavilənin №-si 5-ci, tarixi (nümunə "25.07.10") 6-cı, ümumi məbləği (manatla) 7-ci, ümumi məbləgdə ƏDV məbləği (manatla) 8-ci sütunlarda, xidmətin növü cədvəl 2-də göstərilən qaydada 9-cu sütunda, auditor hesabatının tarixi 10-cu, xidmət göstərmiş şəxsin soyadı və adı 11-ci sütunda, müqaviləyə dəyişiklik, icrasız, ləğv olunmuş, uzunmüddətli müqavilələr barədə qeydlər və s. 12-ci sütunda göstərilir.

3.2. Kompüterdə yığılan əlavənin mətni Times New Roman –10 şrifti ilə çap olunur.

Cədvəl 1.

Sıra №-si	Audit obyektinin təşkilati-hüquqi forması	Audit obyektinin təşkilati-hüquqi formasının hesabatda göstərilən kodu
1.	Səhmdar cəmiyyətləri	1
2.	Filial və nümayəndəliklər	2
3.	100%-li xarici investisiyalı müəssisələr	3
4.	Məhdud məsuliyyətli müəssisələr	4
5.	Digər müəssisələr	5
6.	Sığorta təşkilatları	6
7.	Birgə müəssisələr	7
8.	Bələdiyyələr	8
9.	Banklar və kredit təşkilatları	9

Cədvəl 2.

Sıra №-si	Xidmətin məzmununun tam adı	Xidmətin məzmununun hesabatda göstərilən nümunəsi
1.	Maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının qanunvericiliyə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə təsərrüfat subyektlərinin maliyyə (mühasibat) və vergi hesabatlarının auditi	MVHA 2010 (ili göstərilməklə)
2.	Maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının vergi qanunvericiliyinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə təsərrüfat subyektlərinin vergi hesabatlarının auditi	VHA 2010 (ili göstərilməklə)
3.	Əmlakın qiymətləndirilməsinin düzgünlüyünün təsdiqi	ƏQA 01.11.2010 (hansı tarixə göstərilməklə)
4.	İntellektual mülkiyyət obyektlərinin və nou-haunun qiymətləndirilməsinin düzgünlüyünün təsdiqi	İMA 01.11.2010 (hansı tarixə göstərilməklə)
5.	Qiymətli kağızların emissiyası üçün rəylərin verilməsi	QKEA 2010 (ili göstərilməklə)
6.	Müəssisə və təşkilatlarda mühasibat xidmətlərinin göstərilməsi	MUX 01.11.2010- 01.12.2010 (hansı dövrdən üzrə göstərilməklə)
7.	Mühasibat və vergi uçotu, vergiqoyma üzrə ayrı-ayrı məsələlər üçün məsləhət xidmətinin göstərilməsi	MVMX 01.11.2010- 01.12.2010 (hansı dövrdən üzrə göstərilməklə)

8.	Müəssisə və təşkilatlarda mühasibat uçotunun bərpası	MUBX 01.11.2010-01.12.2010 (hansı dövrdən üzrə göstərilməklə)
9.	Hüquqi şəxslərin yaradılması məqsədilə təsis sənədlərinin işlənilib hazırlanması	TSX 01.11.2010 (hansı tarixə göstərilməklə)
10.	İqtisadi əsaslandırılmaların, biznes planlarının və digər layihələrin işlənilib hazırlanması	İƏX 01.11.2010 (hansı tarixə göstərilməklə)
11.	Nizamnamə fondunun formalaşdırılmasının auditi	NFA 01.11.2010 (hansı tarixə göstərilməklə)
12.	Layihənin auditi	LA 01.11.2010-01.12.2010 (hansı dövrdən üzrə göstərilməklə)
13.	Digər auditor xidmətləri	DX

Qeyd. ƏDV ödəyicisi üçün hesabatın müvafiq göstəriciləri ƏDV nəzərə alınmaqla tərtib olunur.